maandblad van de
mineralogische kring antwerpen vzw

geonieuws

12de jaargang nummer 5
mei 1987

vrij van zegel, art. 198/7, verantw. uitg.: paul van hee, marialai 43, schoten, lay-out claire & jan luyten-wouters

12de beurs en tentoonstelling van mineralen, schelpen en fossielen op 9 en 10 mei '87, telkens van 10 tot 18 uur, in de handelsbeurs

aan de meir te antwerpen
ingericht door de
mineralogische kring antwerpen vzw
mmv de speleologische stichting deurne vzw
en de stad antwerpen

minerant '87

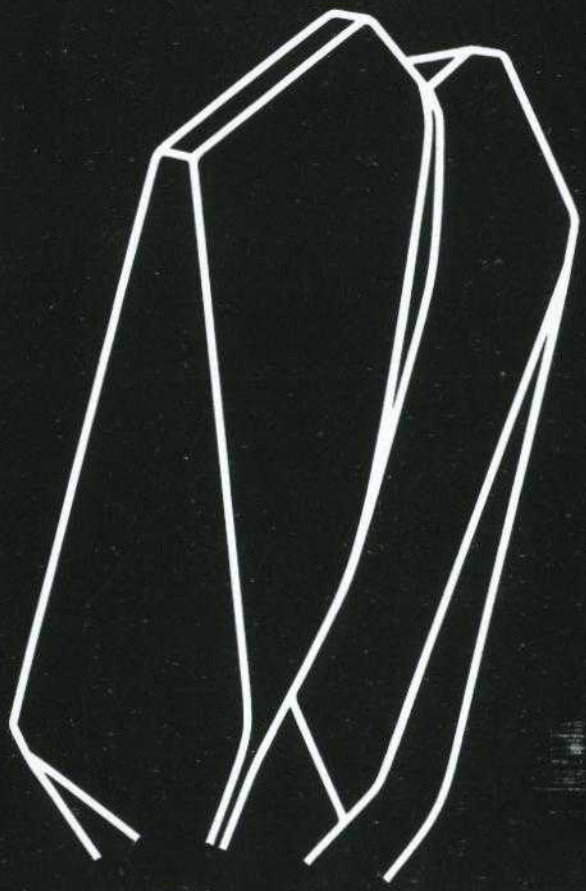

gratis toegang

calciettweeling, beez, belgië, verz. claire & jan luyten-wouters, tek. albert vercammen

MKA mineralogische kring antwerpen vzw

De Mineralogische Kring Antwerpen v.z.w. werd gesticht op 11 mei 1963. De zetel is gevestigd in de Ommeganckstraat 26 te Antwerpen. De statuten verschenen onder nr. 9925 in de Bijlage tot het B.S. van 17 november 1977.

Geonieuws verschijnt maandelijks, behalve in juli en augustus. Geonieuws is wettig gedeponeerd bij de Koninklijke Bibliotheek van België onder nr. BD3343.
Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, mikrofilm of op welke wijze ook zonder voorafgaande toestemming van de uitgever.

Redakteur en verantwoordelijke uitgever : H. DILLEN, Doornstraat 15, B-2780 Sint-Gillis-Waas. Tel. 03/770 60 07.
Lay-out en technische realisatie : J. en C. LUYTEN-WOUTERS, Ferdinand Maesstraat 35, B-2571 Waarloos.

Betalingen : BELGIE : HBK-rekening 880-1909401-03 of postrekening 000-1155095-19 t.n.v. M.K.A. v.z.w., Marialei 43, B-2120 SCHOTEN.
NEDERLAND : girorekening 4834391 t.n.v. de heer P. TAMBUYSER, Bovenweg 23, NL-1871 VN SCHOORL.

BTW-nummer : 687 082 474.

NUTTIGE ADRESSEN

DE BRUYN L., Lindenlei 152, B-2120 SCHOTEN. Tel. 03/658 69 33.
Technische realisaties, uitleendienst.
D'HANENS P., Kon. Elisabethlaan 35, B-2700 SINT-NIKLAAS. Tel. 03/777 06 64.

DILLEN H., Doornstraat 15, B-2780 SINT-GILLIS-WAAS. Tel. 03/770 60 07.
Sekretaris, redakteur Geonieuws, dokumentatiedienst.
JENSEN J., Petrus Delenstraat 3, B-2140 WESTMALLE.
Samenaankoop, vindplaatsenkartoteek.
LUYTEN-WOUTERS C. en J., Ferdinand Maesstraat 35, B-2571 WAARLOOS.
Lay-out en technische realisatie Geonieuws, ontwerpen.
OP DE BEECK E., Invalidenlaan 11, B-2120 SCHOTEN. Tel. 03/658 54 34.
Vergaderingen RVB.
SCHUYBROECK E., Karel de VIe straat 11, B-2030 Antwerpen. Tel. 03/542 40 87
Bibliotekaris.
TAMBUYSER J., Jan Samijnlaan 37, B-2100 DEURNE. Tel. 03/325 03 93.
Identifikatiedienst.
TAMBUYSER P., Bovenweg 23, NL-1871 VN SCHOORL. Tel. 00/31/2209/2987.
Kursussen, werkgroep edelsteenkunde.
VAN BASTELAERE C., Sint-Gillisbaan 54, B-2700 SINT-NIKLAAS. Tel. 03/776 46 08.
Public relations, publiciteit.
VAN GOETHEM L., Boterlaarbaan 225, B-2100 DEURNE. Tel. 03/321 50 60.
Voorzitter, werkgroepen, opvang nieuwe leden.
VAN HEE P., Marialei 43, B-2120 SCHOTEN. Tel. 03/645 29 14.
Ondervoorzitter, koördinator beurzen en tentoonstellingen.
VAN HEE-SCHOENMAECKERS A., Marialei 43, B-2120 SCHOTEN. Tel. 03/645 29 14.
Penningmeesteres.
VAN TICHELEN W., Van Putlei 37 bus 9, B-2018 ANTWERPEN. Tel. 03/237 58 18.
Mede-bibliotekaris.
VERCAMMEN A., Palmanshoevestraat 21, B-2610 WILRIJK. Tel. 03/827 32 11.
Uitstappen, exposantenadministratie Minerant.

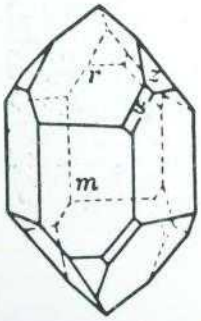

een blik in de toekomst...

12 juni 1987 : maandelijkse vergadering met MINERALENKWIS.
13 juni 1987 : vergadering van de werkgroep edelsteenkunde.
13 juni 1987 : ekskursie naar Mont-sur-Marchienne en Landelies.

In juli en augustus zijn er naar jaarlijkse traditie geen vergaderingen of andere aktiviteiten van de MKA.

Maus E.
J. Blockslaan 16
Aartselaar.

MKA-kalender

○ Vrijdag 8 mei 1987

Opbouwwerkzaamheden voor Minerant 87. Iedereen is welkom vanaf 9 h tot ongeveer 20 h in de Handelsbeurs.

○ Zaterdag 9 en zondag 10 mei 1987

MINERANT 87, de twaalfde internationale beurs van de MKA vzw, ingericht in samenwerking met de Speleologische Stichting Deurne v.z.w. en het Stadsbestuur van Antwerpen.
De beurs is vrij toegankelijk van 10 tot 18 h in de Handelsbeurs Twaalfmaandenstraat (bij de Meir) te Antwerpen. De toegang is gratis.
Meer details vondt U in het vorige nummer van Geonieuws.
Nog enkele nuttige namen :
- A. VERCAMMEN verzorgt de exposantenadministratie. Bij hem kan U te weten komen of er nog plaatsen vrij zijn.
- C. VAN BASTELAERE zorgt voor de publiciteit. Bij haar kan U in extremis nog terecht voor affiches en/of strooibiljetten.
- P. VAN HEE is, zoals bekend, de koördinator. Bij hem kan U terecht voor... al de rest.

De adressen vindt U op de binnenkaft van dit nummer.

○ Zondag 10 mei 1987

Vanaf 18 h opruimingswerkzaamheden voor Minerant. Komt U a.u.b. ook een handje toesteken ? Vele handen maken het werk licht(er).

○ Zaterdag 16 mei 1987

Ekskursie naar BIHAIN-CAHAY met een bezoek aan het Musée du Coticule te Salmchâteau (fakultatief).
Samenkomst om 9 h stipt op de top van de Baraque Fraiture.
Voorinschrijving is vereist.
U kan zich tot uiterlijk 10 mei inschrijven door een briefkaart te sturen met daarop naam, adres, geboortedatum en lidnummer van de deelnemer(s) aan de heer L. VAN GOETHEM, Boterlaarbaan 225 te 2100 Deurne.

○ Zaterdag 23 mei 1987

Inleidingsles mineralogie in het lokaal Ommeganckstraat 26 te 2000 Antwerpen, van 10 tot 12 h.
Lesgever : L. Van Goethem.
Het onderwerp wordt niet op voorhand vastgelegd, maar zal afhangen van de interesse van de aanwezigen.
Deze les is niet alleen bedoeld voor nieuwe leden, maar ook voor mensen die al langer lid zijn maar de start misten of een nieuwe start wensen.

OPGELET : in de maand mei is er uitzonderlijk geen maandelijkse vergadering, en geen vergadering van de werkgroep edelsteenkunde.

○ Wijzigingen in het bestuur...

Na het betreurde overlijden van de heer Leo MICHIELS, voorzitter van de MKA, diende de Raad van Bestuur een nieuwe voorzitter aan te duiden.

De heer LUDO VAN GOETHEM werd tot voorzitter verkozen, en de heer PAUL VAN HEE tot ondervoorzitter.

De mede-bestuurders en de leden van de MKA wensen beide bestuurders van harte proficiat, en veel sukses bij het uitoefenen van hun nieuwe funktie.

○ Op 25 april 1987 huwde Chris VAN BASTELAERE, lid van de Raad van Bestuur van de MKA, met de heer Herman VEREYCKEN.
De kollega's-bestuurders en de leden van de MKA feliciteren het gelukkige paar van harte !

Op Minerant 87 zal een vertegenwoordiging aanwezig zijn van de uitgevers van het nieuwe Britse tijdschrift "ROCKBOTTOM - UK Journal of Mines and Minerals".
Leden (en andere bezoekers) die zich interesseren voor Groot-Brittannië en vindplaatsen aldaar kunnen best kontakt opnemen met het sekretariaat of via de sekretariaatsstand op Minerant zelf.
Een gesprek met specialisten ter zake kan meer dan nuttig zijn.

○ Verslag van de vergadering van de Raad van Bestuur van 25 01 87

1. Wijzigingen in de bestuursmandaten.

Na het overlijden van de voorzitter, de heer L. MICHIELS, diende de Raad van Bestuur een nieuwe voorzitter aan te duiden. De heer LUDO VAN GOETHEM werd verkozen tot voorzitter, en de heer PAUL VAN HEE tot ondervoorzitter.

2. Voorbereiding van de algemene vergadering van 13 02 87

2.1. Verslag van de voorzitter
2.2. Financieel verslag en budget voor 1987.
2.3. Kontributie voor 1988
Voor meer details verwijzen we naar het verslag van de algemene vergadering.

3. Biblioteek

Een afzonderlijke vergadering zal hieraan gewijd worden.

4. Initiatievergaderingen voor nieuwe leden.

Dit initiatief is ondertussen reeds van start gegaan.

5. Varia

- De heer J. JENSEN zal de heer L. DE BRUYN op de vergaderingen vervangen (bij afwezigheid) voor wat betreft de uitleendienst.
- De prijs voor een uitlening zal worden opgetrokken tot 100 F per uitlening (+ 100 F waarborg), maar ook de uitleentermijn wordt verlengd tot maximaal één maand.

Voor meer details m.b.t. dit verslag verwijzen we naar de officiële versie, die steeds na afspraak kan ingezien worden bij de sekretaris.

L. VAN GOETHEM
voorzitter

H. DILLEN
sekretaris

○ Verslag van de algemene ledenvergadering van de Mineralogische Kring Antwerpen v.z.w. op 13 februari 1987

1. Jaaroverzicht over 1986

1.1 Inleiding

Eens te meer kunnen we stellen dat 1986 voor de MKA een voorspoedig jaar is geweest. Het batig saldo van het boekjaar 1985 heeft ons met meer zelfvertrouwen 1986 doen aanvatten. Traditioneel zullen we de werking van de MKA punt per punt behandelen.

1.2. Leden

Op 31 december 1986 telde de MKA 384 leden, waaronder 3 ereleden en 104 effektieve leden. Dit is een stijging met 35 t.o.v. 1985. Hierbij dienen dan nog eens 38 public relations adressen gevoegd waarmee de MKA een ruilabonnement heeft.
Gelet op de steeds optredende jaarlijkse verliezen van leden die in de mineralogie toch hun ware roeping niet zien, kunnen we dit resultaat een algemeen sukses noemen.

1.3. Personalia

Op 17 mei 1986 huwde ons medelid Greta Van Roie, dochter van medelid Jos Van Roie, met Herwig Vanderlieck.
Op 6 december werd de MKA getroffen door een groot verlies, nl. het overlijden van onze voorzitter Leo MICHIELS. Een slepende ziekte had hem al het hele jaar van de vergaderingen thuis gehouden. Op zijn uitvaartplechtigheid waren zowel leden als bestuurders talrijk vertegenwoordigd.

Een positief bericht was dat een nieuw mineraal naar ons medelid (en erelid) Prof. Dr. R. VAN TASSEL "vantasseliet" werd genoemd.

1.4. Vergaderingen

1.4.1. Ledenvergaderingen

Er werden in 1986 9 maandelijkse ledenvergaderingen gehouden. Eén ervan werd vervangen door de openingsplechtigheid van de tentoonstelling. Naast het klassieke ruiluurtje werd steeds een lezing gehouden. De uitbreiding van de zaal van HBK is zeker welkom geweest vermits het aantal aanwezigen blijft schommelen rond 150.

1.4.2. Lezingen

Naast de statutaire ledenvergadering in februari vonden acht lezingen plaats : "Belgische mineralen" (L. Van Goethem), "Mineralen van Panasquiera, Portugal" (W. Israël), "Mineralen herkennen : praktische tips" (P. Van hee), "Mineralogische tijdschriften" (H. Dillen), "Mineralenkwis : mineralen herkennen" (L. Van Goethem, P. Van hee), "Mineralen van Graubunden, Zwitserland" (J. Jensen), "Vervalsingen" (P. Van hee), "Scanning elektronenmikroskopie in de mineralogie" (H. Dillen).

1.4.3. Mineraal van de maand

Gezien het sukses werd de traditie voortgezet. Elk mineraal wordt in Geonieuws begeleid door een artikel. In totaal werden zeven mineralen aangeboden : gaudefroyiet, apophylliet, heulandiet, cowlesiet, cavansiet, azuriet en sturmaniet.

1.4.4. Statutaire ledenvergadering

Deze vond plaats op 14 februari 1986. Het verslag vindt men terug in Geonieuws 11(4), 68 (1986).

1.4.5. Raad van Bestuur

De Raad van Bestuur vergaderde viermaal : op 9 februari, op 9 maart, op 15 juni en op 28 september. De verslagen van deze vergaderingen zijn telkens terug te vinden in Geonieuws.

1.4.6. Werkgroepen

Eén extra werkgroep zag het licht in 1986 : de werkgroep informatika. De opmerkelijkste realisatie was de uitbreiding van een programma voor het maken van kristaltekeningen.
De meeste werkgroepen kenden een bescheiden werking met gemiddeld vijf à tien enthousiastelingen.
De werkgroep edelsteenkunde kende echter een ongeziene bloei en telt ongeveer dertig leden, waarvan er steeds een twintigtal op de maandelijkse vergaderingen aanwezig zijn. Deze gaan afzonderlijk door in ons lokaal in de Ommeganckstraat 26, elke tweede zaterdag van de maand. De volgende onderwerpen kwamen aan bod : algemene inleiding tot de gemmologie - inleiding tot de kristalstrukturen - inleiding tot de optika - de polariskoop - de refraktometer (drie lessenreeksen) - pleochroisma - praktische oefeningen.
We wensen deze werkgroep een verdere bloei toe.

1.5. Ekskursies

In totaal werden in 1986 vier gezamenlijke ekskursies ingericht : op 26 april 1986 naar Beez en Namêche, op 31 mei 1986 naar Mont-sur-Marchienne en Landelies, op 28 juni 1986 naar Bihain en Cahay met een bezoek aan het Musée de Coticule in Salmchâteau, en op 11 oktober naar Bleiberg en Ovifat.
Er werd voor de eerste maal geëksperimenteerd met een beperkt aantal deelnemers en voorinschrijving, dit om de veiligheid en service te verhogen. De formule bleek zeer vlot te werken.
Het aantal eksploraties was beperkt door ziekte en persoonlijke redenen van de verantwoordelijken. Zij kaderen in een algemene studie van Belgische vindplaatsen en mineralen, en moeten eventuele ledenuitstappen voorbereiden. De volgende plaatsen werden bezocht : op 13 augustus 1986 : Blaton, op 23 augustus 1986 : Bleiberg en Jemelle, en op 18 oktober 1986 : Kruibeke, Steendorp en Schelle.

1.6. Minerant

Onze elfde beurs en tentoonstelling, gehouden op 3 en 4 mei 1986 in de Handelsbeurs kende opnieuw een groot sukses. Qua verkocht aantal meter tafel werd opnieuw een rekord gebroken, nl. 244 m t.o.v. 242 het jaar daarvoor. Het aantal deelnemers bleef behouden op 78.

Het financieel resultaat bedroeg 137645 F, wat nagenoeg het geschatte bedrag van 140000 F is. De verhoging van het standgeld tot 1000 F/m bleek inderdaad nodig om de stijgende infrastruktuurkosten te kompenseren. Minerant blijft immers onze belangrijkste inkomstenbron om de werkingskosten te dekken.
Het lidgeld dient immers louter om de kosten van Geonieuws te dekken. We doen dan ook een oproep aan alle leden om zoveel mogelijk publiek voor Minerant aan te trekken. Het bestuur levert immers grote publicitaire (en geld verslindende) inspanningen om reklame te maken. Zo werden 1500 grote en 4000 kleine affiches verspreid, naast 35000 uitnodigingen.
Belangrijk hierbij is het enorme adressenbestand dat de gratis tombola ons oplevert. Dit bestand bevat reeds 3669 adressen, die in de komputer werden ingevoerd door ons medelid Mevr. R. Tambuyser-Hooyberghs.

1.7. Tentoonstellingen

Aan Minerant was zoals steeds een beperkte tentoonstelling verbonden, waarin enkele Belgische mineralen aan het publiek werden voorgesteld.
Tevens waren de dias van de diawedstrijd doorlopend te zien in een aparte ruimte.
In het najaar dan, meer precies van 8 tot 16 november, hield de MKA de reeds lang aangekondigde tentoonstelling. Zij vond plaats in de zaal Edward Keurvels van de Antwerpse Zoo. Het was alweer de zesde tentoonstelling, getiteld "Mineralen, onze rijkdom". Hoewel de tentoonstelling op zichzelf een sukses was, dient wel vermeld dat de publieke belangstelling, vooral dan in de week, onder de verwachtingen lag. Zoals steeds betekende de tentoonstelling een serieuze hap in het budget.
Voorts werd de MKA door leden vertegenwoordigd op lokale tentoonstellingen en manifestaties, nl. Westmalle, Vilvoorde (24 en 25 mei), Sint-Niklaas (23 februari en 19 oktober), Lokeren (21 juni) en Wachtebeke (8 november).

1.8. Geonieuws

De elfde jaargang omvatte 212 pagina's t.o.v. 224 in 1985. Voor wat het volume betreft kunnen we stilaan spreken van een stagnatie. Naast de klassieke rubrieken vinden we 16 tema-artikels. In totaal hebben 8 auteurs één of meerdere artikels gepubliceerd. De oplage bedraagt nu 475 exemplaren, of 25 meer dan vorig jaar.
Het mag gerust gesteld worden dat Geonieuws de trots is van de MKA en benijd wordt door alle verenigingen. Een pluim voor alle medewerkers.

1.9. Dienstbetoon

1.9.1. Biblioteek

De biblioteek groeide verder aan. Het boekenbestand bedraagt nu 479 t.o.v. 410 in 1985. De MKA bezit reeds 80 antikwarische werken. We hebben tevens een abonnement op een 30-tal tijdschriften.
176 leden ontleenden 148 boeken en maar liefst 884 tijdschriften : dit is opnieuw een rekord.
Er mag dan ook worden vermeld dat de biblioteekploeg dringend nieuw bloed zoekt om te helpen. Zij willen immers ook enkele vrije momenten op een vergadering.

1.9.2. Apparatendienst

Er waren in totaal 13 ontleningen (goed voor een som van 650 BF). Een grotere bezetting van de apparatuur, nl. Mikroskoop, ultrasoonbaden en stenenbrekers zou wenselijk zijn gezien de grote investering voor de MKA.

1.9.3. Dokumentatiedienst

De dokumentatiedienst bezorgde aan de aanvragers zo'n 60 artikels.

1.9.4. Determinatiedienst

De determinatiedienst draait vlot. Meestal was op-zicht-identifikatie reeds voldoende zodat niet moest worden overgestapt op meer gesofistikeerde technieken Nieuw daarentegen was de determinatiedienst voor edelstenen. 59 determinaties werden uitgevoerd. Spijtig genoeg voor de bezitters bleken 43 aangeboden "edelstenen" uit glas te bestaan. Verder werden nog 4 pyro-almandijnen, 7 amethysten, 1 syntetische spinel en 2 gekleurde cabochons geïdentificeerd.

1.9.5. Vindplaatsenkartoteek

Er waren in 1986 17 aanvragen waarvan 15 met sukses konden beantwoord worden. Het is duidelijk dat de hernieuwde aanpak door vers bloed de werking zal optimaliseren.

1.9.6. Samenaankoop

Ook deze dienstverlening draaide vlot door voor de aanschaf van Jousi-doosjes, boeken, kit, gereedschap en noem maar op.

1.10. Eksterne relaties

1.10.1 Kulturele Raden.

De MKA is nog steeds aangesloten bij de kulturele raad van de Stad Antwerpen. Het bestuur heeft wel de optie genomen haar aanwezigheid tot het passieve te beperken, gezien de geringe aansluitingspunten voor de vereniging.
In de provinciale kulturele raad wordt daarentegen aktief deelgenomen aan de werking. Onze aktiviteit was goed voor een subsidie van 15163 BF.

1.10.2. Andere verenigingen.

De MKA breidt haar relaties met de meeste zusterverenigingen verder positief uit Getuige hiervan zijn o.a. de vele voordrachten die door leden van de MKA voor andere verenigingen werden gehouden, zoals bv. "Het Amerikaanse Westen" (P. Tambuyser, voor Gea-Kennemerland, NL, op 20 mei), "Kursus mineralen herkennen" (4 lezingen, P. Tambuyser, voor Gea-Kennemerland, NL), "Eifelmineralen" (L. Van Goethem, voor de Brabantse Geologische Kring, op 11 juni), "Calciettweelingen" (L. Van Goethem, voor de Geologische Kring Grimbergen, op 23 oktober) "Mineralen zoeken in het Ahrntal" (H. Bender, voor de Vereniging voor Mineralogie, te Schilde), "Vervalsingen" (P. Van hee, voor Geode, Zwijndrecht, NL, op 20 november).
Verder is de MKA vertegenwoordigd op nagenoeg alle beurzen van analoge verenigingen.

1.10.3. Andere

De MKA blijft aangesloten bij het "Kontaktkomitee van de kringen voor natuurstudie en natuurbescherming in het Antwerpse". Het vergaderlokaal in de Ommeganckstraat 26 te Antwerpen blijft daardoor beschikbaar voor vergaderingen elke tweede en vierde zaterdag van de maand. Hier maken onze werkgroepen gebruik van.
De goede relaties met de Koninklijke Maatschappij voor Dierkunde van Antwerpen, eigenaar van hogervernoemd vergaderlokaal, werden dit jaar eens te meer gematerialiseerd. Tijdens de opening van de tentoonstelling werd aan de Zoo een chec van 20000 BF overhandigd als steun voor het nieuwe mensapengebouw.
In de laatste, maar zeker de belangrijkste plaats mogen we de H.B.K. niet vergeten. De hulp die we van hen krijgen, zowel door het gebruik van het vergaderlokaal als van alle andere faciliteiten, betekent een belangrijke materiële steun voor de MKA. Het huidig sukses is voor een groot deel aan deze faciliteiten te danken.

1.11. Besluit

1986 mag zeker een voorspoedig jaar genoemd worden in de groei van de MKA. Het betekende echter ook een groot verlies door het overlijden van een voorzitter, wiens beleid heeft bijgedragen tot de explosieve groei van onze vereniging. Wij zullen trachten deze groei verder door te zetten door nog verder te werken aan alle dienstverleningen en aktiviteiten.

2. Financieel verslag over 1986.

Voor de cijfers verwijzen we naar de tabel. Enkele opmerkingen hierbij :
ad 2 : (biblioteek) : meeruitgaven ten gevolge van de aanschaf van enkele antikwarische werken.
ad 6 : (huren) : voorlopig werd een garagebox gehuurd om materiaal en archieven in op te bergen. Er wordt gezocht naar een goedkopere oplossing.
ad 16 : (tentoonstellingen) : in de boekhouding over 1986 werd nog maar 39232 F geboekt. Andere rekeningen (ten belope van ongeveer 80 000 F) zijn in het boekjaar 1987 betaald of worden nog verwacht.

	BUDGET 1986		BOEKHOUDING 1986		BUDGET 1987	
	IN	UIT	IN	UIT	IN	UIT
1. Minerant	140 000		137 645		140 000	
2. Biblioteek		60 000		74 905		70 000
3. Aankoop toestellen		20 000		30 478		P.M.
4. Sekretariaat		17 000		19 559		20 000
5. Verzekeringen		12 000		11 601		12 000
6. Huren		15 000		16 400		30 000
7. Werkgroepen		10 000		4 680		10 000
8. Geonieuws		175 000		150 005		175 000
9. Kursussen		P.M.	4 860			P.M.
10. Uitstappen		10 000		2 579		10 000
11. Belastingen/subsidies	20 000		17 878		20 000	
12. Algemene onkosten		10 000		21 832		13 000
13. Gezamenlijke aankopen		P.M.		1 500		P.M.
14. Lidgelden	150 000		151 000		150 000	
15. Andere manifestaties		P.M.		-		P.M.
16. Tentoonstellingen		100 000		39 232		80 000
TOTAAL	310 000	429 000	311 383	372 771	310 000	420 000
SALDO		-119 000		-61 338		-110 000

Kontanten per 01 01 86 :	251 459
Intresten over 1985 :	8 358
Saldo over 1986 :	-61 388
Kontanten per 31 12 86 :	198 789

Verdeeld over :	p.r.	45 056
	HBK(giro)	140 539
	HBK(boekje I)	1 011
	HBK(boekje II)	12 183
		198 789

Het voorziene budget is dus deficitair (verschil : 110 000 F) wat ruimschoots wordt gedekt door het saldo per 31 12 86.
De rekeningen over 1986 en het budget voor 1987 werden op voorstel van de kommissarissen, de heren Troch en Smedts, goedgekeurd.

3. Kontributie voor 1988

Op voorstel van de Raad van Bestuur werden de volgende wijzigingen door de vergadering aanvaard :

1°/ de kontributie wordt met 50 F verhoogd en bedraagt dus 550 F (voor Nederland 40 Nfl, en voor andere landen 650 F en/of de tegenwaarde ervan).

2°/ Er wordt een gezinslidmaatschap ingevoerd (800 F, voor Nederland 55 Nfl); gezinsleden kunnen enkel deelnemen aan de aktiviteiten - zij ontvangen géén exemplaar van Geonieuws.

3°/ Het jeugdlidmaatschap wordt afgeschaft.

4. Varia

Op vraag van enkele leden zal bij de verzekeringsmaatschappij meer informatie gevraagd worden met betrekking tot het toepassings- en geldigheidsgebied van de verzekeringspolis van de MKA resp. de familiale polis.

L. VAN GOETHEM
voorzitter

A. VAN HEE-SCHOENMAECKERS
penningmeesteres

H. DILLEN
sekretaris

○ Verslag van de vergadering van de Raad van Bestuur van 20 02 87

1. Minerant

De praktische details werden overlopen (affiches, uitnodigingen, uitdelen van folders, verzekering...). Tijdens Minerant zullen een aantal voordrachten lopen ("Belgische mineralen", "IJsland", "Uraniummineralen", "Inleiding tot de mineralogie").

2. Gezinslidmaatschap

De modaliteiten zullen er vanaf 1988 als volgt uitzien :
- jeugdlid : deze kategorie wordt afgeschaft.
- de term "toetredend lid" wordt vervangen door "gewoon lid".
- een lid (effektief of gewoon) dat het gezinslidmaatschap verwerft blijft de eigenlijke titularis; zijn gezinsleden die op hetzelfde adres wonen genieten het gezinslidmaatschap. Dit is niet-nominatief.
- een gezin waarvan 2 personen gewoon of effektief lid zijn verwerft automatisch (en gratis) de status "gezinslidmaatschap".

3. Tentoonstelling (nabeschouwingen)

Omwille van de zeer hoge kostprijs, het arbeidsintiensief karakter van de manifestatie (voor een beperkt aantal mensen) met daartegenover het vrij beperkte aantal bezoekers zullen soortgelijke manifestaties niet meer ingericht worden. Belangrijke uitgaven moeten rechtstreeks ten goede komen of ten dienste zijn van zoveel mogelijk leden.

4. Programma voor de komende maanden

5. Varia

- Gezien het budget al verscheidene jaren deficitair is dienen de grote uitgaven strenger in de hand te worden gehouden.
- Uitgaven mogen enkel gebeuren na akkoord van de verantwoordelijke voor elk onderdeel van het budget. Hiervoor wordt verwezen naar het verslag van de vergadering van de Raad van Bestuur van 13 10 85.
- Voor bespreking van zaken m.b.t. de biblioteek wordt verwezen naar het afzonderlijk verslag van deze vergadering.
- Er wordt overwogen tombola's in te richten.
- Suggesties worden ingewacht voor de festiviteiten m.b.t. het 25-jarig bestaan van de MKA in 1988.

L. VAN GOETHEM
voorzitter

H. DILLEN
sekretaris

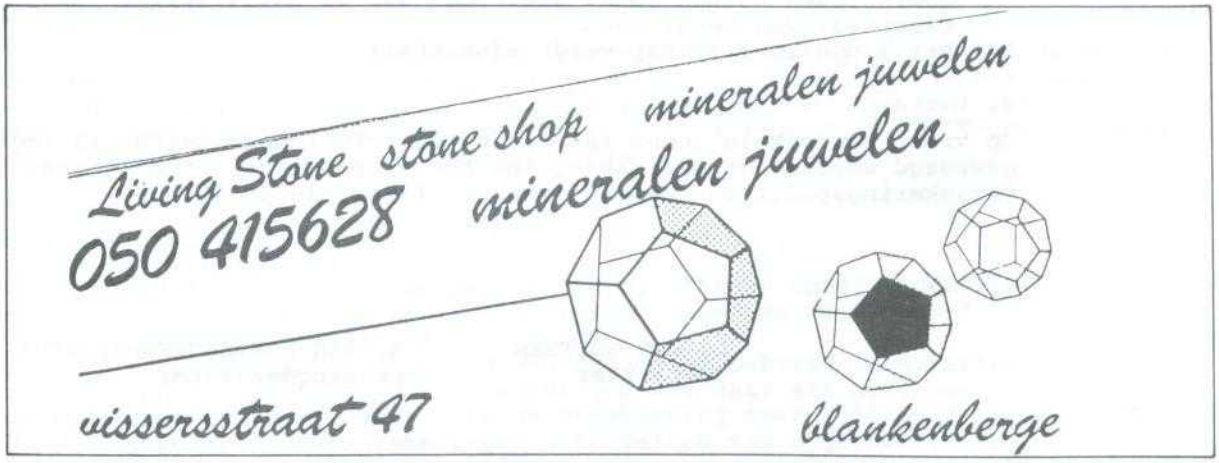

09-10	05	B	ANTWERPEN. MINERANT 87, ingericht door de Mineralogische Kring Antwerpen v.z.w. in de Handelsbeurs, Twaalfmaandenstraat (MEIR) te Antwerpen. 10-18 h. Toegang gratis. Inl.: de heer P. VAN HEE, Marialei 43, 2120 Schoten. Tel. 03/645 29 14.

16-17	05	YU	TRZIC. School Osnova sola heroja Bracica, Bistrica.
16-17	05	I	PETICARA. Beurs.
16-17	05	F	GRENOBLE. Patinoire de Grenoble.
17	05	D	NEUWIED. Hotel Storchen, Heddesdorfer Strasse 54. 10-18 h.
17	05	F	HAGENTHAL-LE-BAS. Salle Polyvalente. 9-18 h.
17	05	D	HANNOVER. TKH-Clubgaststätte, Tiergartenstrasse 23. 10-17 h. Ruil-beurs.
17	05	D	KARLSRUHE. Nancy-Halle, Kongresszentrum. 9-17 h.
17	05	D	ERKELENZ. Stadthalle 10-17 h.
23-24	05	I	MODENA. Beurs.
23-24	05	A	WIEN. Hotel Bristol, Kärntnerring 1. 9-16 h.
24	05	D	TRIER. Europahalle, Viehmarkt. 10-17 h.
30-31	05	B	BASTOGNE. Cour vitrée du Seminaire (centrum Bastogne). Inl.: G. HIRSOUX, 31 Chée d'Arlon, 6650 BASTOGNE. Tel.: 062/21 51 43.
30-31	05	I	BIELLA. Beurs.
30-31	05	I	LANZO TORINESE. Beurs.
31	05	A	INNSBRUCK. Stadtsaal. 8-16 h.
31	05	PL	WALBRZYCH ("Waldenberg"). Hala-Zamek "Ksiaz". Beurs en tent.
07	06	I	SESTO CALENDE
12	06	I	MONDAINO. Palazzo Com/le (Sagra Musicale).
13-14	06	I	SIENA. Chiostro di S. Domenico. 10-13/15-20.30 // 9-13/15-20 h
13-14	06	F	BLAGNAC. 9-20 h. Beurs.
13-14	06	D	DEIDESHEIM. Stadthalle. 10-18/9-17 h. Beurs.
14	06	A	WIENER NEUSTADT. Gewerkschaftszentrum. 9-16 h.
14	06	D	MöHNESEE-GüNNE. "Der Seehof", Sperrmauer Möhnesee. 10-17 h.
21	06	D	FREUDENSTADT. Turnhalle. 9-17 h.

GEOLOGISCHE BOEKHANDEL W.G. W I T K A M
De Heurne 24 - 7511 GX Enschede - Nederland - tel:053-312773

Wilt U zich graag op de hoogte houden van nieuwe
en nog te verschijnen uitgaven in binnen- en buitenland
op het gebied der geologie? Meer dan 500 titels steeds voorradig. Twee keer per jaar zenden wij lijsten rond op dit gebied. Ontvangt U deze niet, dan kunt U deze aanvragen en wij noteren U daarvoor. Wij bestrijken:-geologie-gesteenten-mineralen-fossielen-edelstenen en hun bewerking.

goosecreekiet

Nasik, India

w. van tichelen
p.tambuyser

Goosecreekiet behoort tot de groep der zeolieten (1, 2) en werd in 1980 beschreven door DUNN ET AL. (3). De oorspronkelijke vindplaats is de Luck Company Goose Creek Quarry, Virginia, U.S.A., waar het mineraal voorkomt als kleurloze, prismatische kristallen die tot enkele millimeter groot worden, en als polykristallijne aggregaten. In deze groeve maakt goosecreekiet deel uit van verschillende doch verwante parageneses; begeleidende mineralen zijn o.a. chloriet, epidoot, babingtoniet, titaniet en stilbiet, waarbij goosecreekiet vrijwel steeds het laatst gevormde mineraal is. Slechts enkele tientallen specimens werden gevonden.

In het voorjaar van 1984 werden voor het eerst goosecreekiet specimens afkomstig van de Deccan Traps in India (4) aangeboden op de Amerikaanse mineralenmarkt (5). Naar verluidt bedroeg het totale aanbod een vijftigtal specimens. Het is niet duidelijk of deze vondst eenmalig is geweest of nadien bijkomend materiaal werd gevonden. De vindplaatsopgave was zeer vaag, namelijk "Maharashtra, India". Later bleek de Pandulenaberg bij Nasik de juiste vindplaats te zijn. Een tweede vindplaats zou zo'n 80 km ten oosten van Nasik liggen (6).

De kristalaggregaten bereiken een grootte van 2.5 cm en bezitten een kenmerkend uitzicht (fig. 1). Ze zijn opgebouwd uit kleine, wigvormige kristallen waarvan de vlakken steeds gebogen zijn (fig. 2). De kristallen zijn wit en doorschijnend. Ze vertonen een glas- tot parelmoerglans.

De begeleidende mineralen zijn kwarts, laumontiet en stilbiet. Kwarts komt voor als kleine kristallen die de matrix overdekken als een korst en waarop de goosecreekiet aggregaten gegroeid zijn.

Vermits weinig gegevens beschikbaar zijn over goosecreekiet van India werd besloten om een kristalletje op te offeren voor verder onderzoek. Met behulp van een microsonde werd de aanwezigheid van calcium, silicium en aluminium aangetoond. Een semikwantitatieve microsonde analyse leverde voor de metaalionen de volgende verhoudingen op :

$$Si:Al:Ca = 67:22:11.$$

Dit wijst op een stoechiometrie in de zin van

$$CaAl_2Si_6O_x(nH_2O),$$

wat overeenstemt met de theoretische samenstelling van goosecreekiet :

$$CaAl_2Si_6O_{16}.5H_2O$$

Een kristalletje werd fijngemalen voor een X-stralendiffractie analyse met behulp van een poederdiffractometer. De resultaten van onze meting worden in tabel 1 vergeleken met de gegevens van WISE (7) en DUNN ET AL. (3).

Als onzuiverheid werd in het diffractogram α-kwarts gedetekteerd. De lijnen van ons goosecreekiet specimen wijken af van

Fig. 1 →
Goosecreekiet op kwarts - Nasik, India. Polykristallijn aggregaat.
Verzameling : W. VAN TICHELEN; foto : L. VAN GOETHEM.

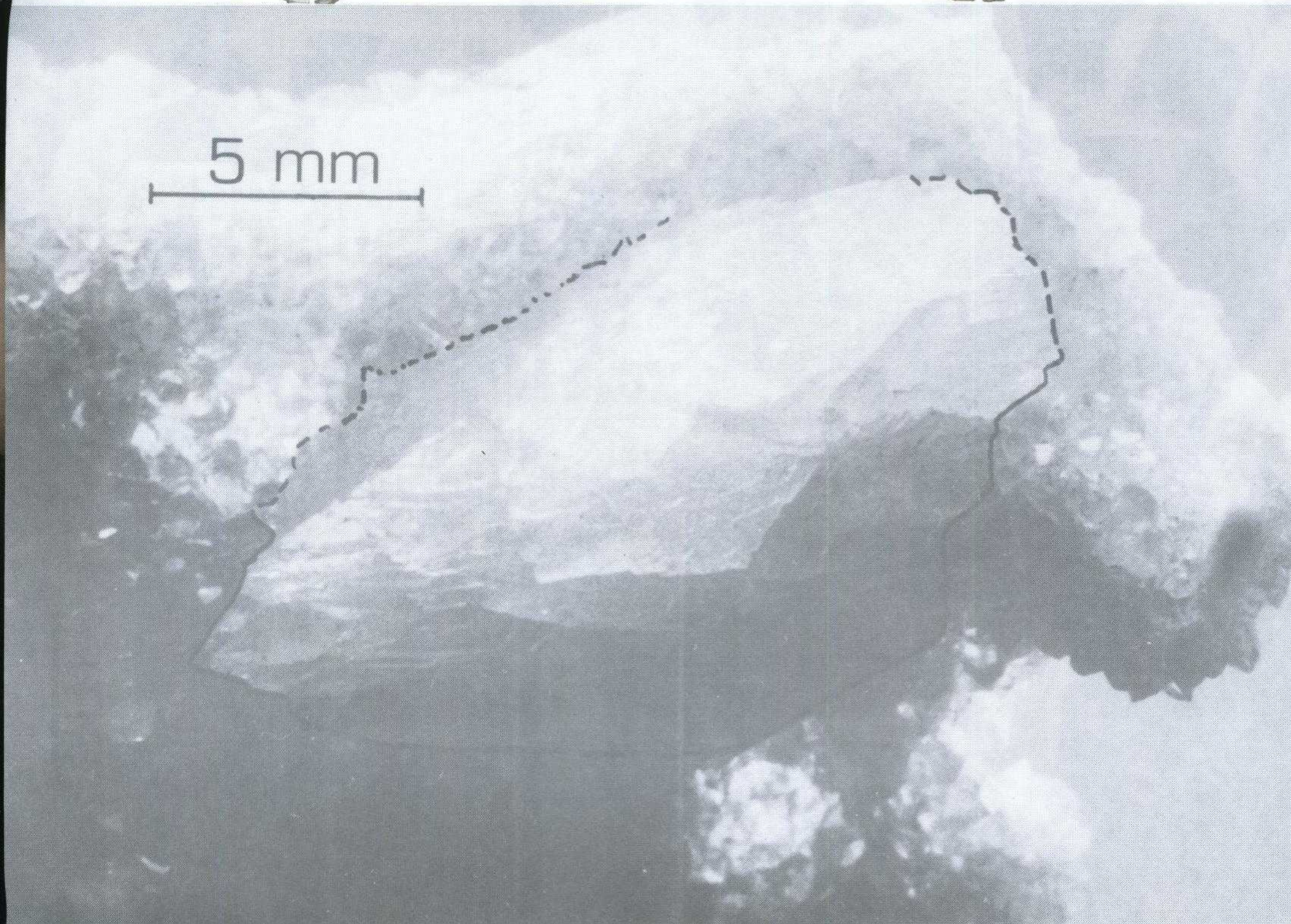
5 mm

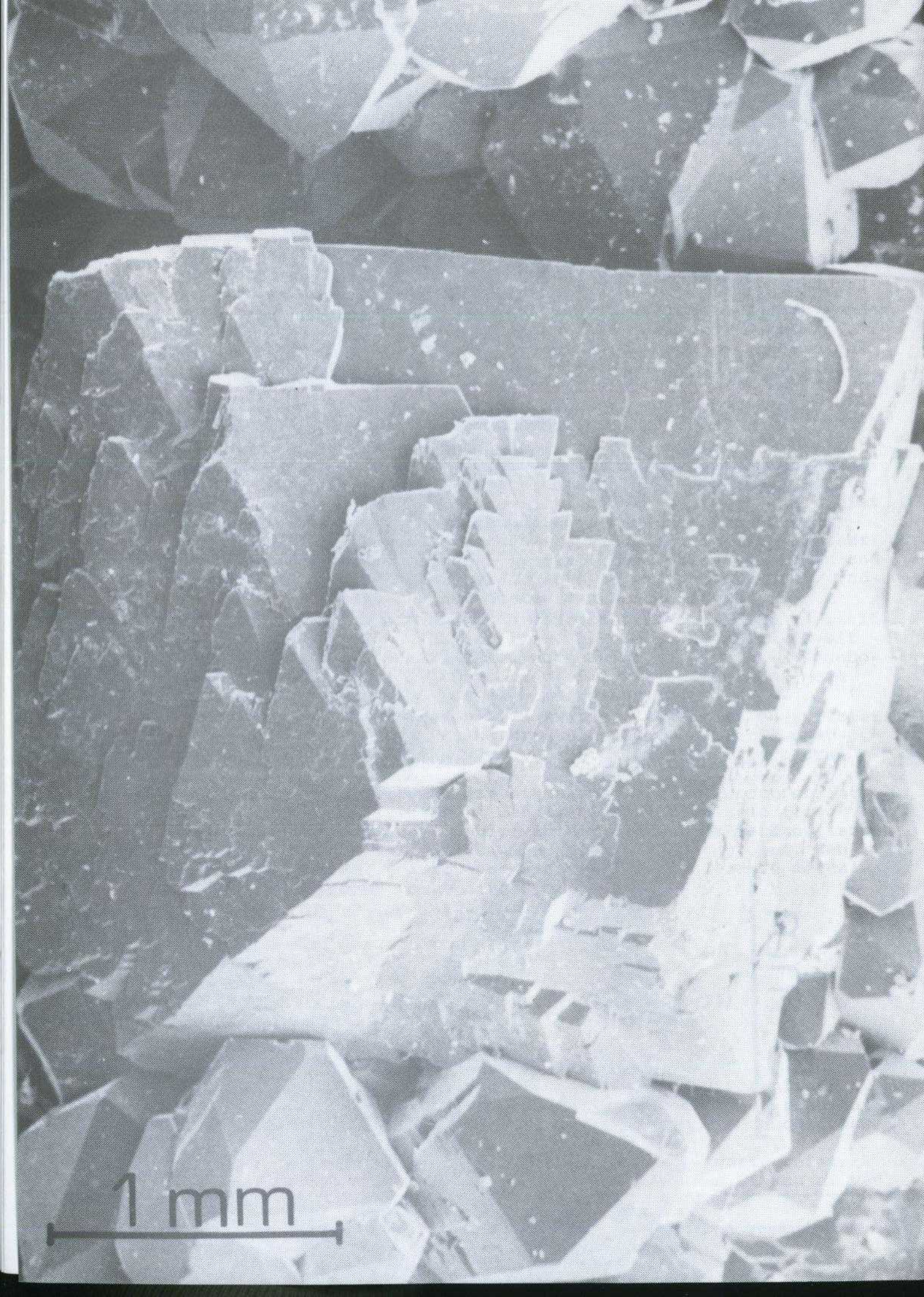
1 mm

d onze metingen (INDIA)		d WISE (1984) (INDIA)		d DUNN ET AL. (1980) (U.S.A.)	
8.690	(1)	8.67	(15)	8.78	(5)
		7.17	(35)	7.24	(50)
7.058	(13)	7.04	(35)		
		(5.85	(4))		
5.518	(19)	(5.54	(35))	5.59	(50)
		(5.48	(24))		
4.853	(21)	4.869	(35)	4.91	(50)
				4.55)	
		4.511	(90)	4.51)	(100)
4.482	(56)	4.482	(100)		
		4.35	(4)	4.35	(5)
		4.324	(9)		
(★) 4.246	(13)				
4.114	(8)	4.129	(18)	4.17	(15)
3.963	(7)	3.969	(15)	4.00	(10)
3.710	(4)	3.712	(15)	3.75	(5)
		3.581	(18)	3.622)	
		3.532	(25)	3.586)	(5)
3.502	(31)	3.509	(35)		
		3.450	(15)		
(★) 3.337	(100)				
		3.315	(58)		
3.251	(24)	3.262	(35)		
3.121	(32)	3.123	(35)		
3.047	(43)	3.050	(42)		
2.999	(23)	3.008	(33)		
2.902	(20)	2.903	(20)		
2.852	(9)	2.854	(9)		
		2.830	(3)		

Tabel 1.
X-stralenpoederdiffractie gegevens van goosecreekiet.
(★) : kwarts
Fig. 2
Goosecreekiet op kwarts - Nasik, India.
Parallelle groei der kristalindividuen. De gebogenheid der kristalvlakken is duidelijk zichtbaar. SEM-opname.

de gegevens van DUNN ET AL. Onze d-waarden zijn iets meer dan 1 procent te laag. De overeenkomst met de resultaten van WISE is beter en voldoende om met grote zekerheid de identiteit van de kristallen als zijnde goosecreekiet te bevestigen.

Bibliografie

(1) VAN TICHELEN W. (1983), "Zeolieten", Geonieuws 8(10), 187-232.
(2) GOTTARDI G. en GALLI E. (1985), "Natural zeolites", Springer Verlag Berlin, Heidelberg.
(3) DUNN P.J. (1980), "Goosecreekite, a new calcium aluminium silicate hydrate possibly related to brewsterite and epistilbite", Canadian Mineralogist 18, 323-327.
(4) ISRAEL W. (1982), "Zeolietvoorkomens in het bazalt van de Deccan Traps, India", Geonieuws, 7(3), 50-71.
(5) GARSKE D.H. (1984), persoonlijke mededeling.
(6) OTTENS B. en HOCHLEITNER R. (1985), "Goosecreekit aus den indischen Zeolith-Lagerstätten". Lapis, 10(5), 22.
(7) WISE W.S. (1984), persoonlijke mededeling.

boekennieuws

p.tambuyser

LITTERATUUR OVER GEMMOLOGIE

Wie zich met gemmologie bezighoudt, heeft aan edelstenen alleen niet genoeg. Hij wil er meer over weten, wil ze kunnen determineren en ze in detail bestuderen.
Meer nog dan de gemiddelde amateur mineralenverzamelaar heeft de gemmologisch geinteresseerde met apparatieve technieken te maken. Het bepalen van een aantal optische constanten van een edelsteen is meestal vereist voor de determinatie van de steen. Naast het kunnen gebruiken van de diverse apparatuur wordt van de gemmoloog de nodige kennis verwacht om deze apparatuur zo optimaal mogelijk te kunnen benutten. Een basisweten aan kristallografie, optika en meer bepaald optische kristallografie is van groot belang.
Dit alles veronderstelt het vergaren van een heleboel informatie. Hoe men de gemmologie ook bedrijft, boeken komen er altijd aan te pas.
Het is de bedoeling van deze tekst om een overzicht te geven van de voornaamste werken op het gebied van de gemmologie.

O 1. Inleidende litteratuur.

Een eerste probleem in verband met boeken is de taal. Als het een boek voor de beginner betreft, dan is een boek in het Nederlands beter geschikt dan een in een vreemde taal. Men leert dan onmiddellijk de Nederlandse namen van diverse vaktermen. De keuze valt dan zonder enige twijfel op:

ELSEVIERS GIDS VAN EDEL- EN SIERSTENEN
W. Schumann.
Elsevier, Amsterdam/Brussel, 1980.
256 pp., 1500 afbeeldingen in kleuren,
ISBN 90-10-01796-6, prijsindicatie BF 700.

Het boek omvat eerst een aantal inleidende hoofdstukken (een 60-tal pp.) over de struktuur van edelstenen (heel elementaire kristallografie), eigenschappen van edelstenen (de diverse fysische kenmerken op een eenvoudige manier besproken), ontginning van edelstenen, de bewerking, het namaken van edelstenen. Dan volgt de beschrijving van de voornaamste edelstenen (ong. 100 pp.), gevolgd door de minder frekwente soorten (nog eens 20 pp.). Gesteenten die regelmatig verwerkt worden (o.a. marmer, obsidiaan) en edelstenen van organische oorsprong (bv. parels, barnsteen) worden in twee aparte hoofdstukken (samen bijna 30 pp.) behandeld.
Korte hoofdstukjes over diamantproduktie, symboolstenen en een determineertabel (stenen gerangschikt volgens kleur en dichtheid) sluiten het geheel af. Het boek is rijkelijk geillustreerd met goede kleurenfoto's. Het handige formaat (20x12) en de degelijke uitvoering (ingenaaid en stijve kaft) maken dit boek tot een naslagwerk dat men graag bij zich heeft.

○ 2. Algemene leerboeken.

Van een dergelijk boek verwacht men dat het zoveel mogelijk informatie geeft over een zo uitgebreid mogelijk gebied van de gemmologie. Het moet tegelijk kunnen dienen als studieboek en als naslagwerk.
Een beknopt, maar zeer degelijk werk is:

GEMOLOGY
C.S. Hurlbut and G.S. Switzer.
John Wiley & Sons, New York, 1979.
253 pp., meer dan 200 zwart-wit afbeeldingen en 12 kleurenplaten.
ISBN 0-471-08144-2, prijsindicatie BF 1000.

Het eerste deel van dit boek (120 pp.) bevat zowel hoofdstukken van theoretische als van algemeen informatieve aard. Men vindt er hoofdstukken over het ontstaan van edelstenen, over kristalchemie, kristallografie, fysische kenmerken, optika enz. De tweede helft van het boek is een beschrijvend gedeelte; van elke edelsteen vindt men er informatie over zijn kristallografie, fysische en optische kenmerken, zijn chemische samenstelling, vindplaatsen, eventuele syntheses enz. Aan het einde van het boek staan nog enkele determinatietabellen (volgens brekingsindex).
Dit boek, geschreven door twee bekende mineralogen, is zeer didaktisch opgesteld en een ideale inleiding tot de gemmologie.

Voor wie de voorkeur geeft aan een meer uitgebreid handboek is er:

GEMS
Their Sources, Descriptions and Identification
R. Webster (revised by B.W. Anderson).
Butterworths, London, 4th ed., 1983.
1006 pp. 16 kleurenplaten en een paar honderd zwart-wit afbeeldingen
ISBN 0-408-01148-3, prijsindicatie BF 2700.

Deel 1 van dit omvangrijke boek is een beschrijving van zowat alle gekende edelstenen (in totaal een 600-tal bladzijden).
Deel 2 gaat over de determinatie van edelstenen. Naast enkele hoofdstukken over kristallografie en optika worden de verschillende determinatiemethodes, apparatuur en technieken beschreven.
Reeds sinds de eerste uitgave in 1962 is "de Webster" een standaardwerk van de gemmologie. Toch loopt het boek enigzins achter op de nieuwste ontwikkelingen in de gemmologie.

○ 3. Leerboeken over edelstenendeterminatie.

De determinatie van edelstenen is een belangrijk aspect van de gemmologie. Om het determineren tot een goed einde te brengen is het nodig om zowel theorie als praktijk onder de knie te krijgen. Een goed leerboek is daarbij onontbeerlijk. Een drietal boeken zijn in dit verband het vermelden waard. Te beginnen bij het langst gekende werk:

GEM TESTING
B.W. Anderson. Butterworths, London, 9th edition, 1980.
434 pp., 11 kleurenplaten en vele zwart-wit afbeeldingen.
ISBN 0-408-00440-1, prijsindicatie BF 1200.

In een eerste deel van dit boek komen hoofdstukken met wat theoretische achtergrond aan bod; brekingsindex en de meting ervan, dubbele breking en dispersie, kleur, kleurenfilters en de dichroskoop enz.
Een apart hoofdstuk behandeld de spektroskoop en een ander geeft informatie over de determinatie van synthesen. Na deze techniekgerichtte hoofdstukken wordt de determinatie van de voornaamste edelstenen in een 17-tal hoofdstukken besproken; bv. het determineren van robijn, de determinatie van topaas en ander geel gekleurde stenen, de granaatfamilie enz.
Het boek is in de eerste plaats praktijk gericht, en de theorie wordt slechts ondergeschikt behandeld.

Een in opzet gelijkaardig werk is:

HANDBOOK OF GEM IDENTIFICATION
R.T. Liddicoat.
GIA, California, 11th ed., 1981
450 pp. 185 zwart-wit afbeeldingen
ISBN 0-87311-006-4, prijsindicatie BF 1050.

Ook dit boek begint met een aantal hoofdstukken die de theorie en de praktijk van de diverse determinatietechnieken toelichten. Een tweetal hoofdstukken over fysische kenmerken worden gevolgd door hoofdstukken over de determinatie van brekingsindex, dubbelbreking, pleochroisme en optisch teken. Aan synthetische edelstenen, doubletten, immitaties en behandelde edelstenen zijn een drietal hoofdstukken gewijd. Ook de spektroskoop kreeg een apart hoofdstuk toebedeeld.
Aan de praktische determinatie van edelstenen zijn een twaalftal hoofdstukken gewijd. Elk van deze hoofdstukken behandelt een aantal edelstenen die dezelfde kleur hebben; bv. de determinatie van alle violette en purpere edelstenen, alle groene, rode enz. Aan elke kleur wordt een heel hoofdstuk gewijd. Een aantal determinatietabel-

len sluiten het geheel af.
Beide boeken zijn aan mekaar gewaagd; inhoud en niveau zijn vergelijkbaar.

Een meer recent handboek op gebied van edelstenendeterminatie is:

EDELSTEINBESTIMMUNG MIT GEMMOLOGISCHEN GERATEN
G. Lenzen.
Verlagsbuchhandlung Elizabeth Lenzen, Kirschweiler, 1984.
318 pp., 278 figuren waarvan een tiental in kleur.
ISBN 3-9800292-2-0, prijsindicatie BF 2700.

Dit boek wijkt duidelijk af van vorige werken en verdient onze extra aandacht. In tegenstelling tot de zojuist genoemde boeken wordt hier terdege rekening gehouden met de theoretische achtergronden van de gemmologische determinatietechnieken. Theorie en praktijk vloeien in mekaar over en laten toe om de apparatuur tot het uiterste te benutten. Men kan het gebruik beredeneren i.p.v. het louter memoriseren van enkele procedures.
Het boek omvat een tiental hoofdstukken met als titels: de polariskoop, de refraktometer, de spektroskoop, het dichroskoop, de polariskoop als konoskoop, de mikroskoop, de hydrostatische balans, de reflektometer, de warmtegeleidbaarheidsmeter en tenslotte enkele appendices en determinatietabellen. Naast de theorie bevat het boek erg degelijke praktische wenken voor het optimaal gebruik van de apparaten.
Hoofdstukken over de praktijk van het determineren van deze of gene soort edelsteen ontbreken.
Dit boek is ten zeerste aan te bevelen.

○ 4. Naslagwerken.

Onder naslagwerken verstaan we boeken die zoveel mogelijk informatie over zoveel mogelijk edelstenen bezorgen. Ze onderscheiden zich dus van de in paragraaf 2 genoemde leerboeken die overigens algemene informatie over determinatie, bewerking enz. bevatten.
Naslagwerken gebruikt men tijdens het determineren of wanneer men gewoon iets over een bepaalde edelsteen wil nagaan.

PRAKTISCHE GEMMOLOGIE
W.F. Eppler.
Rühle-Diebener-Verlag, Stuttgart, 2de vernieuwde druk, 1984.
504 pp., 530 afbeeldingen (zwart-wit).
ISBN staat niet vermeld, prijsindicatie BF 3200.

In tegenstelling tot wat de titel laat vermoeden is dit geen algemeen leerboek in de edelsteenkunde, maar een naslagwerk. Het bevat informatie over zowat alle tot 1982 gekende edelstenen.
In het eerste gedeelte van het boek komen de voornaamste edelstenen aan bod; diamant, korund, chrysoberyl, topaas, de granaatgroep enz. worden uitgebreid behandeld. In het tweede gedeelte worden meer dan honderd minder frekwente edelstenen besproken. De gebrachte informatie is in een verhalende stijl. Het overgrote gedeelte van de afbeeldingen zijn mikrofoto's van insluitsels en in dit opzicht is het boek de moeite waard.

Een ander referentiewerk is:

COLOR ENCYCLOPEDIA OF GEMSTONES
J.E. Arem.
Van Nostrand Reinhold Co., New York, 1977.
150 pp. + 64 pp. kleurenplaten (formaat A4).
ISBN 0-442-20333-0, prijsindicatie BF 2800.

De meer dan 220 edelstenen staan in dit werk alfabetisch gerangschikt. Van iedere edelsteen vindt men informatie over chemische samenstelling, kristallografie, kleur, glans, hardheid, dichtheid, splijting, optische gegevens, absorbtiespektrum, luminescentie, afmetingen. Deze termen gaan telkens als trefwoord de gegevens vooraf; dit bevordert het doeltreffend opzoeken van informatie (geen verhalen, maar duidelijke, zakelijke informatie). Van 185 van de besproken edelstenen zijn afbeeldingen van bewerkte en/of ruwe exemplaren voorhanden. Om en nabij 100 ervan zijn van minder frekwente edelstenen. De kwaliteit van de afbeeldingen is goed en de foto's zijn dikwijls erg informatief.
Een boek dat het aanschaffen meer dan waard is.

Vorige twee boeken zijn naslagwerken waarin heel wat gegevens over edelstenen zijn samengevat. Ze zijn voor het opzoeken van diverse informatie van groot nut. Voor het gebruik tijdens het determineren zelf, is er nog een ander handboek dat in dit opzicht meer geschikt is:

TABLES FOR GEMSTONE IDENTIFICATION
BESTIMMUNGSTABELLEN FUR EDELSTEINE SYNTHESEN IMITATIONEN
B. Günther.
Verlagsbuchhandlung E. Lenzen, Kirschweiler, 1981.
168 pp. met een 90-tal gekleurde afbeeldingen van absorptiespektra.
ISBN 3-9800292-1-2. prijsindicatie BF 2000.

Dit tweetalige tabellenwerk is in de eerste plaats bedoeld als handboek tijdens het determineren van edelstenen. Meer dan 260 edelstenen, syntheses en immitaties zijn in de tabellen verwerkt. Het boek begint met een tabel waarin de edelstenen naar toenemende brekingsindex gerangschikt staan. Vanuit deze tabel wordt voor elke

edelsteen verwezen naar de hoofdtabel. In deze tabel vindt men over iedere edelsteen volgende in kolommen opgesplitste informatie: naam, kleur, transparantie, brekingsindex(en), dubbelbreking, dispersie, optisch teken, pleochroisme, dichtheid, hardheid, diverse informatie, absorptie spektrum, chemische formule.
Iedere bladzijde laat voldoende ruimte voor persoonlijke aantekeningen. Gezien de toename aan syntheses en immitaties zou een hernieuwde druk niet misplaatst zijn.

○ 5. Syntheses, immitaties en behandelde edelstenen.

Alhoewel men in alle naslagwerken en leerboeken heel wat over synthetische stenen, immitaties en behandelde edelstenen kan terugvinden, zijn de volgende twee boeken extra het vermelden waard.

GEMS MADE BY MAN
K. Nassau.
Chilton Book Company, Pennsylvania, 1980.
364 pp., meer dan honderd afbeeldingen, waarvan 34 in kleurendruk.
ISBN 0-8019-6773-2, prijsindicatie BF 2200.

Het toenemend aantal syntheses en immitaties is een steeds groter wordend probleem voor de gemmoloog. Een boek waar een grote hoeveelheid aan feitenmateriaal bijeen is gebracht is dan ook een welkom dokument.
De auteur, die een specialist is van wereldformaat staat borg voor een degelijk werk dat een niet te negeren aspekt van de gemmologie behandeld.

Van dezelfde auteur is:

GEMSTONE ENHANCEMENT
K. Nassau.
Butterworths, London, 1984.
221 pp., eenhonderdtal afbeeldingen (waarvan 27 in kleur).
ISBN 0-408-01447-4, prijsindicatie BF 1250.

Nog een groter probleem dan de synthetische edelstenen zijn de behandelingen waaraan men edelstenen onderwerpt om hun uitzicht, en in de eerste plaats hun kleur, te veranderen. Dit soort behandelingen zijn dikwijls erg moeilijk na te gaan. Dit boek bespreekt warmtebehandelingen, bestraling, impregnatie, kleuren, en alle mogelijke behandelingen die men wel eens op edelstenen durft toepassen. Het boek behandelt tevens de detektie van dit soort

behandelingen. Een twintigtal edelstenen /edelsteengroepen worden in detail besproken.

○ 6. Studie van insluitsels.

Een thema dat in de eerste plaats aansluit bij de determinatie van edelstenen, is de studie van hun insluitsels. Het onderzoek van insluitsels is niet meer weg te denken uit de hedendaagse gemmologie. Het bestuderen van insluitsels is niet alleen erg informatief voor wat determinatie betreft (zeker voor het onderkennen van syntheses) maar is tevens een erg boeiende en fascinerende bezigheid. De Zwitser Gübelin is de grondlegger van deze tak van de gemmologie. Hij is tevens de auteur van de volgende twee boeken over dit onderwerp.

INTERNAL WORLD OF GEMSTONES
E. Gübelin.
ABC Edition, Zurich, 2nd edition, 1979.
236 pp., 360 kleurenafbeeldingen.
ISBN 3-85504-030-3, prijsindicatie BF 4560.

Dit is het eerste belangrijke werk van Gübelin waarin hij de insluitsels, hun genese en hun diagnostische kenmerken voor determinatie van edelstenen behandelt. De aanschaf van dit werk is eigenlijk overbodig geworden door het verschijnen van een geheel nieuw boek dat qua inhoud en presentatie nog waardevoller is.

PHOTOATLAS OF INCLUSIONS IN GEMSTONES
E.J. Gübelin and J.I. Koivula.
ABC Edition, Zurich, 1986.
532 pp., met meer dan 1400 kleurenfoto's van zeer hoge kwaliteit.
ISBN 3-85504-095-8, prijsindicatie BF 8600.

Na enige achtergrondinformatie over de genese van insluitsels en het waarnemen en bestuderen met behulp van de mikroskoop volgen paragrafen over de insluitsels in diverse edelsteensoorten. Een reeks paragrafen gaat over de diverse soorten insluitsels zelf (ongeveer 100 pp.). Dan volgen paragrafen over de insluitsels in bepaalde edelstenen en edelsteensoorten (200 pp.). Syntheses en imitaties krijgen een aantal aparte paragrafen toebedeeld (bijna 100 pp.). Het geheel is rijkelijk voorzien van kwalitatief zeer hoogstaande en overigens erg informatieve kleurenfoto's. Niet alleen een rijke bron aan informatie, maar tevens een lust voor het oog.

O 7. Diverse boeken.

Naast de reeds genoemde onderwerpen zijn er nog een heleboel andere thema's die in de gemmologische litteratuur behandeld worden. Men heeft boeken die gaan over een bepaalde edelsteen of edelstenenfamilie, handboeken over het bewerken van edelstenen, besprekingen van vindplaatsten, enz. enz.
Ook binnen de, in vorige paragrafen, besproken onderwerpen zijn een aantal boeken weggelaten met als doel, de uiteindelijke keuze niet ingewikkelder te maken dan ze al is (want men kan eerlijk gezegd geen boeken genoeg naslaan wanneer men zich een bepaald onderwerp eigen wil maken).

O 8. Tijdschriften over gemmologie.

De gemmologie maakt de laatste jaren een enorme ontwikkeling door. Niet alleen is het gebruik van gekleurde edelstenen in juwelen sterk toegenomen, de verscheidenheid in de aangeboden stenen neemt eveneens toe. Met de groeiende vraag naar kleurstenen neemt ook het aantal syntheses toe.
Meer en meer gaan wetenschappers (mineralogen, fysici, geologen, ..) zich met de gemmologie bezighouden. Het gevolg van dit alles is een enorme toename aan publikaties over edelstenen. Wil men up-to-date trachten te blijven, dan is het een vereiste om een of meer gemmologische tijdschriften te lezen.

Men kan zich op heel wat manieren met gemmologie bezighouden; wetenschappelijk, amateuristisch, als verzamelaar, uit financiële oogpunten, enz. Al deze aspekten komen in de diverse tijdschriften aan de orde. Dit draagt zeker bij tot de heterogene inhoud van de gemmologische bladen. Van zuiver wetenschappelijke tijdschriften (zoals die bijvoorbeeld op gebied van mineralogie, kristallografie enz. bestaan) is er binnen deze discipline (nog) geen sprake. In eenzelfde tijdschrift kan men naast een artikel over elektronen-spin-resonantie-spektra van saffier ook een tekst vinden over de een of andere vindplaats van edelstenen in Ratnapura of een korte reisbeschrijving naar een bekende edelstenenmijn.
We beperken ons hier tot het vermelden van de drie toonaangevende tijdschriften op gebied van edelsteenkunde:

THE JOURNAL OF GEMMOLOGY
Gemmological Association of Great Britain
Saint Dunstan House, Carey Lane, London EC2V 8AB
ISSN 0022-1252

GEMS & GEMOLOGY
Gemological Institute of America
1660 Stewart Street, P.O. Box 2110, Santa Monica, CA 90406
ISSN 0016-626X

ZEITSCHRIFT DER DEUTSCHEN GEMMOLOGISCHEN GESELLSCHAFT
Deutsche Gemmologische Gesellschaft
Prof. Schlossmacher Str.1, D-6580 Idar-Oberstein
ISSN 0343-7892

Al deze tijdschriften zijn qua inhoud van een gelijkaardig niveau. Gems & Gemology is het meest verzorgd wat layout en fotografie betreft. Het is op A4 formaat gedrukt (de overige twee zijn kleiner). Zowel Gems & Gemology als het Duitse tijdschrift zijn aanwezig in de MKA-bibliotheek.

De meeste van de hier vermelde boeken kunnen bij de MKA uitgeleend worden. Ik wens U veel leesgenot.

---

vraag en aanbod

O Zoek oude boeken (19e eeuw en ouder) over mineralogie, kristallografie, gemmologie.
Bijvoorbeeld in ruil tegen mooie specimens van HUEBNERIET-XX met KWARTS-XX van Mundo Nuevo, Peru, of RHODOCHROSIET-XX van Pasto Bueno, of zeldzame mineralen voor de systematische verzameling.
Geïnteresseerden nemen kontakt op met Paul TAMBUYSER, Bovenweg 23, NL-1871 VN SCHOORL (tel. NL 02209/2987) of in België (tel. 03/325 03 93).

O Een leraar zoekt niet-zeldzame, maar wel typische mineralen voor didaktische doeleinden. Het zou gaan om een paar tientallen specimens per mineraalsoort.
Geïnteresseerden nemen kontakt op met de heer Frank A. HERTMAN, Vilvoordehof 11, NL-5628 TG EINDHOVEN (tel. NL-040/48 10 10 of NL-040/41 20 85.